

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/4 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru duocrea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/4 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un fir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cîsnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

De ce le e frică Maghiarilor.

Viena, Octomvrie, 1901.

Alegerile, cari au fost pus țeara întreagă în o fierbere neobișnuită, au trecut și spiritele încep earăși a se liniști, nervozitatea dispare, oamenii se rentore la ocupația lor zilnică și puțin, foarte puțin dintre aceia, cari prin votul lor — fie conștitiu ori inconștitiu — au făcut posibilă intrarea în parlament a cutărilor deputat, își mai bat capul cu ceea-ce se întâmplă mai departe în parlament și afară de aceasta în țeara întreagă.

Această împrejurare nici nu va surprinde pe omul cult, care este obișnuit să pătrundă cu privirea în scurta toare până în adâncul cauzelor, cari au produs oare-cari efecte.

La noi, în țeara noastră, fiecare om cu oare-care prudență și experiență politică știe, că actul votării pentru 99 procente dintre alegători n'a fost alta decât o acțiune inconștitiă, o acțiune făcută după un anumit calapod vechiu, făcută pentru moment, fără a mai reșona, că acțiunea împlinită de urmări va avea pentru viitor.

Pe cum pui boului jugul, sau calului hamul și-l prinzi la car, lucrul o zi întreagă cu el, apoi seara rentore acasă și iei jugul sau hamul de pe grumazi fără a-l spune, că de ce l-ai înjugat dimineața și de ce l-ai deshamat seara, tot așa s'a urmat și la alegerile din ast-an cu alegătorii, pe cum s'a urmat aceasta și în trecut și pe cum se va urma și în viitor încă mulți ani de-a rândul.

Pentru noi Români, cari am proclamat pasivitatea față de alegerile diatale, puțină importanță au aceste alegeri ca atare.

Ceea-ce trebuie să ne intereseze pe noi mai ales sînt concluziunile, cari trebuie să le tragem pentru viitoarea noastră tinută politică.

Prima și cea mai tristă concluzie ce trebuie să o facem, este cea referitoare la solidaritatea noastră națională.

La punctul acesta constatăm de nou cu regret, că cei-ce au păsăuit mai mult în contra solidarității noastre naționale, a fost tocmai o parte dintre preoți și învățători, acei factori naționali ai nostri la cari atât de mult a ținut întotdeauna întreg poporul român și pe cari pseudonimul „Delanțuri” într'un

articol din „Tribuna” în 1899 îi numea „Căpitani nostri naționali”.

Astăzi această numire la adresa multora sună ca o adevărată batjocură, ca o adevărată blasfemie.

Ceea-ce însă nu trebuie, nu-i permis să ne altereze în lucrarea noastră națională.

Noi mai ales acum, după atâtea experiențe triste, datorită sîntem să ne strîngem rîndurile toți cei-ce la fel simțim și gîndim, cu desconsiderarea completă a uscăturilor și neghinii naționale.

Trebuie să înțelegem, că atunci, când este vorba de cauza noastră comună, nu este iertat să avem nici o considerație la uscăturile neamului nostru, ci datorită sîntem să înaintăm spre ținta noastră chiar peste cadavrele lor.

Unul, care a părăsit postul său și a desertat din mijlocul nostru, acela nu mai poate fi partea de bunăvoință popularului său, acela nu mai merită considerarea din partea noastră. Și când noi în stare vom fi să nimicim moralicește în interiorul nostru aceste rădăcine creaturi ale poporului român, atunci altcum ne vom ști prezenta în fața lumii, decât cum ne-am prezentat acum.

Atunci nu vom mai fi nevoiți să facem experiențe atât de triste în conștitiu solidarității noastre.

Tot prin faptul alegerilor am ajuns la pace o descoperire importantă privitor la psihicul guvernărilor noastre.

Descoperire importantă, ales pentru masa cea mare a inteligenței și a poporului, care nu-și bate capul cu politica înaltă, cu diplomația, ci oare judecă numai și numai după aparență, așa cum i-se înfățișează lui lucrurile într-o formă sau într-alta.

Pentru noi Români, fie acela oricât de puțin inițiat în chestiile politice, pentru acela descoperirea despre care vom vorbi îndată, n'a putut fi un secret.

Ziarul „Pester Lloyd” este organul semi-oficios al guvernului maghiar și prin acesta al întreg psihicului poporului maghiar.

Ziarul acesta publică în unul din numărul săi recent un articol de fond, în care face o repravire asupra avantajilor sau desavantajilor rezultate din alegerile trecute pe seama parlamentului maghiar și indirecte pe seama statului maghiar, — și ajungând la concluzia, că ele au reușit peste așteptare de bine în folosul statului unitar maghiar.

O mică notă discordantă — dar fără de nici o însemnătate politică —

zice „P. L.” — „s'a furișat în estaul de bucurie asupra rezultatelor obținute prin alegeri, și anume alegerea celor 5 deputați cu program naționalist.

Jidanul ipocrit spune apoi, că împrejurarea această supără numai opoziția maghiară, partidul liberal în frunte cu guvernul din contră au cuvînt să fie satisfăcuți, pentru-oă și prin această s'a dat dovadă că drepturile fiecărui cetățean sînt respectate în țeara de „drept, lege și dreptate”.

Și putem fi cu atât mai îndestulați cu rezultatul alegerilor, continuă același ziar, cu cât conducătorul celor 5 deputați naționaliști „i-a asigurat pe guvernamentali, că ei nu cer decât executarea „legii de naționalități”, ear ce privește „dualismul” și „statul unitar maghiar” pe acestea le recunoște de bună, legale și necesare (?)”.

Eată dară cum ni-se prezintă psihicul stăpînitorilor din Bpeșta, și cu ei a întregii lor rase jidano-maghiare.

Vedem deci, de ce le este frică Maghiarilor.

Le este frică, nu de deputații naționaliști, cari cer executarea legii de naționalități, ci de răsturnarea întregului sistem actual de guvernare, nimenia fatalului dualism și cu aceasta a imaginatului stat unitar național maghiar.

Da, de aceasta le este frică jupănașilor noștri și aceasta este descoperirea ce a fost-o „P. L.” în articolul său amintit, publice și la înțelesul tuturor, și a acelora, cari până-acum n'ar fi știut de ce se tem Maghiarii aderării ai dualismului, nemai pentru-că această formațiune de stat o consideră mai potrivită spre desăvîrșita nimicire a naționalităților nemaghiare, a căror viață națională federalismul ar fi chemat să o asigure.

Dualismul este călcăiul lui Achile, este punctul cel mai vulnerabil pentru eghemonia maghiară.

Maghiarii și respective reprezentanții Maghiarilor — „Ereii”, o știu prea bine, că îndată-ce va căde dualismul, inomii va trebui să cadă și eghemonia și atotputernicia lor de azi.

De aci se esplică furia și nervozitatea ce-i cuprinde pe Maghiari, — ori de câte-ori se ridică vre-o voce contra sistemului prezent de guvernare, contra dualismului.

În lupta care ni-se impune pe viitor într-un mod tot mai imperativ, va trebui să ținem cont de experiența tristă făcută cu privire la solidaritatea noastră, precum și la descoperirea de altfel

nu tocmai nouă, făcută de „P. L.” referitor la partea cea mai sensibilă a lor. Ambele ca concluziuni și învățători dela ultimele alegeri.

Geno.

Sibiu, 25 Oct. 1901.

La Sinula. Despre Visita Sa Regele Carol, Monitorul oficial din București scrie următoarele:

Sămbătă, 6 Octomvrie v. M. S. Regele a primit în audiență pe Feldzeugmeisterul, cavaler Probst von Ohstorf, comandantul corpului 12 de armată austriac, care a venit în Sinaia să salute pe Maiestatea Sa dimpreună cu generalul de divizie Varesanin von Vares, ajutorul generalului comandant al corpului 12 de armată; generalul de divizie Iosif Palkovics, comandantul diviziei VI. de Landwehr din Cluj; generalul de divizie Christian, cavaler von Steeb, comandantul diviziei XVI. de infanterie din Sibiu; generalul de brigadă Johann Mörk von Mörkenstein, comandantul diviziei XXXV. de infanterie din Cluj; colonelul cavaler von Hortslein, șeful statului-major al corpului 12 de armată, și mai mulți alți coloneli, comandanți de regimente și oficeri din serviciile de stat-major.

După ce Escelenția Sa dl Feldzeugmeister Probst von Ohstorf prezintă Maiestății Sale pe toți oficerii ce-l însoțeau, a avut loc un prânz, la care a luat parte A. S. R. principele moștenitor, A. S. principele de Saza-Meiningen, Esc. Sa Feldzeugmeisterul Probst von Ohstorf, cu toți oficerii austriaci ce-l însoțeau; majorul von Roswadowsky, atașatul militar al Austro-Ungariei; maiorul Esarcu, precum și casele regale și princiare.

La orele 4 după amiază, Escelenția Sa dimpreună cu oficerii ce-l însoțeau, au fost invitați la ceai, la Foișor, cu care ocaziune au avut onoarea de a fi prezentați A. S. R. principesei Maria.

Părechea regală italiană în Rusia. Din Roma se dă ca sigură știrea că părechea regală italiană prin Februarie va călători la Varsavia apoi la St. Petersburg și Moscova, spre cercetarea pînă la urmă. Din Rusia părechea regală se va întoarce la Berlin. Acestei vizite i se atribuie mare importanță politică, regele V. Emanuel vrînd în persoană să se convingă despre părerile Tarului și a împăratului german, referitoare la aplanarea definitivă a chestiunii albaneze, macedonene și crețane.

Iubire de patrie.

(Urmare și fine).

Un alt erou Orașu Cooleș, la căpătul unui pod oprește pe dușman să treacă, se opune singur unei armate care pornea spre Roma și când nu poate să se mai împotrivească, se aruncă în fluviu și se întoarce în not cătră ai sei, cari au avut astfel vremea să se întocmească și să facă față atacului.

N'am sfîrșit încă am căuta să dăm o năfă chiar scurtă de multe vitejii ce făptură Români, cari astfel isburtă să cucerească partea lumii cătră se cunoștea pe atunci, pe care o civilizată și o făcără în mare parte latină, mai ales Galia, Spania, Dacia.

Să urmărim puțin istoria Românilor pe malurile Dunării, în aceea Dacie unde-i Traian biruitorul neamului care o locuia, și al regelui ei, viteazul Decebal.

Aci Români desfășurară deasemenea patriotismul pe care au dat așa de numeroase dovezi în Italia. Fiii lor, Români, continuatorii neamului și spiritului român, au arătat un patriotism și mai pur decât al strămoșilor lor, căci nu era întovărit de setea de cuceriri care cam stăpînea pe aceea.

Nouă nu ni-se poate face, din acest punct de vedere, nici o imputare. N'am luat armele decât pentru a apăra independența noastră, numele, limba, le-

Din parlamentul austriac.

Cu toate, că se credea, că parlamentul austriac va avea desbateri mai liniștite, în ședința din 23-l. c. s'au petrecut scene, cari ne reamintesc turbulențele din trecut. Sgomotul s'a început la propunerea de urgență a lui Kaftan, în care se cerea statificarea căii ferate austro-ungare de stat și a Nord-westbahnului. Scandalul însă s'a ajuns culmea, când s'a ridicat des. căh linie Dr. Stransky se și motivează propunerea, referitoare la cazul din Litau, unde din incidentul inaugurării unei școli freobeliene cehe au mers în comună vre-o opt mii de Nemți și au atacat populațiunea ceah. Mai mulți deputați germani au strigat lui Stransky, că minte și au provocat scene sgomotoase.

Linșteia s'a restabilit cu greu. Atunci Körber constată pe baza datelor oficiale, că afirmațiunile lui Stransky sînt exagerate.

La finea ședinței Stransky cere o severă cercetare în cazul din Litau și pedepsirea vinovaților.

Electorate. Se apropie sfîrșitul

terminului pentru înaintarea petițiilor contra mandatelor câștigate prin corupere, terorism și presiune. Până acum, deși foile în drept rînduri au adus știri în această privință, numai despre două petițiuni se știe sigur. Mandatul juvenilului Pichler (Győző) înocă a fost atacat, dar' din cauza unor erori de format petițiunea a fost respinsă. Curoioase lucruri se scriu despre atacarea mandatului Jidanului Wolfner Tivadar, ales în Gödöllő. Corteșii acestuia, spune „M-g”, au adus la alegere 58 hamali din Budapesta, îmbrăcați în „civil”, cari toți au votat, în locul cui și în ce chip nu se știe. Datele sînt adunate și petiția va fi înaintată în curînd la Curie.

O vie lumină aruncă asupra libertății alegerilor cazul din Giula. Două cazuri de corupere au fost constatate, unde votul a fost cumpărat câte cu o sută de coroane. Candidatul căzut în Giula, Bartha Miklós, cu iscalitura proprie scrie acestea și promite, că va avea să se pronunțe și tribunalul penal asupra alegerii din Giula.

Ou ce mijloace au luptat kossuthiști la alegerile acestea, se vede de la rezultate. În cercul electoral Sekelyhid (Bihar) candidatul kossuthist, Dr. Molnár Ákos, care a și fost ales Mercuri la balotagi, a promis alege-

gea, usurile și religia noastră. Pentru apărarea acestor bunuri neprețuite, dușmăr lupta mai bine de 17 secole, ne împotrivirăm pe rînd tuturor popoarelor cari ne atacară. Turcilor, Ungurilor, Polenilor, imperiului german, Rușilor, până-ce acestia renunțară la iluziile de a ne implia. N'am depus armele decât față cu credincioșii Coranului pe când înfricoșau Europa și chiar atunci am tratat pe picior de egalitate cu ei și cu condițiunea lămurită, că independența noastră cu toate bunurile și privilegiile cari o însoțeau în chip indispensabil să ne fie păstrată și solemn asigurată.

Prin grele vremuri am trecut în gîrul veacurilor și multe a suferit neamul nostru, dar' câte fapte frumoase ne-au lăsat ca învățătură patrioticii nostri strămoși. De abia se reînfrînșează de un secol ca un stat de mine stătător Țeara-Românească, și se învește ca un talhic stelar mările Mircea, care în treizeci și doi de ani de domnie numai prin puterile ce iubirea de neam dete și lui și dușmanii și o lase tare și temută. Mai tîrziu un Miron Costin, om întreg la fapte, ca și la fături, tot de patriotism inspirat zice: „Să nu dăm locul, că pămîntul acesta frămîntat este sângele moșilor și strămoșilor nostri”. Ear în vremurile când împilarea a fost mai crudă, se găsește pe scaunul domșeu un Grigorie Vodă Ghica, care nu-și stăpînea mânia și durerea când vede, că

FOIȚA „TRIBUNEI”

Drepturile și datoritiile învățătorilor.

— Cîteva observări la opul „Drepturile și datoritiile învățătorilor confesionali români”, de Petru Conda, învățător.

De

Ioan Stoila, inv. în Orlat.

(Urmare).

La pag. 38 punct 14 autorul scrie, că: în înțelesul §. 15 al. legii școl. din 1868 și al §. 6 art. XXVIII. din 1876 confesiunile susținătoare de școale dacă nu corespund de obligamentului lor de a-și provede școala cu cele necesare, respective nu se îngrijesc de edificii corespunzător, de frecventarea școlei, au să fie somate de trei-ori prin forurile administrative la împlinirea acestor datoriti a lor. Prima provocare o face antistia comunală, a doua comisiunea administrativă comitatensă, a treia și ultima somare ministrul de culte, ear' dacă nici până atunci nu s'ar fi delatrat neajunsurile ivite, ministrul are drept a închide școala chiar și cu forța brachială și a ordona înființarea școlei comunale ori de stat. Acesta încă e un neadevăr.

§. 15 al. legii școl. din 1868 enunță: „De cumva autoritățile superioare ale confesiunilor nu vor împlini condițiunile puse în §. 11, 12, 13, nici după a

treia admonițiune dată în câte o jumătate de an din partea guvernului, guvernul poate ordona înființarea școlei comunale...”

Ear' §. 6 p. 4 al. art. de lege XXVIII. din 1876: „comisiunea administrativă relaționează ministrului cultelor și instrucțiilor publice în privința admoniției acelor școale confesionale, despre cari din arătarea inspectorului de școală s'a convins, că nu corespund legii. Ear' unde școala confesională și după înțelegerea de trei-ori admoniție — în restimp de câte o jumătate de an pe calea autorităților superioare confesionale — a ministrului cultelor și instrucțiilor publice tot nu corespund legii, menționează la ministrul înființarea unei școlei com. ori de stat. De aci se poate vedea că de tare greșește dl Conda la p. 14.

La pag. 41 p. 18 al. 2 serie domnul Conda: „Este bine a se însemna, că numai aceea repartițiune e datoare a o execută antistia comunală, respective forurile administrative, care e făcută în raport egal cu darea directă (ord. nr. 10.000 §. 15 al. 5)”. Aceasta încă e o afirmațiune greșită.

Pentru de a-mi întări aserțiunea citez din cuvînt în cuvînt §. 15 al. 5 al. ord. minist. nr. 10.000/1894: „Esecuția e de a se efectua în contra comunității politice ori bisericesti respective confesiunii susținătoare de școală. În contra singuraticilor membri ai confesiunii ori ai singuraticilor datorați antistiei comu-

nală numai în acel caz efectuează esecuțiunea dacă susținătorul de școală documentează, că în repartiția despre cei obligați a contribui la salarul doctoral ori într-un-cât această repartiție ar fi cuprinsă în rațiocinul de spese al școlei, în această datorații sînt cuprinși nominativ cu sumele ce au să contribuie și despre aceasta conduce ziar de evidență corect, ear' în estraul autentic din aceea evidență indică datorații și datoria fiecărui datorat, statorită pe baza unei hotărîri ridicate la valoare de drept”. Forurile administrative deci au să esecute salarul învăț. adică repartițiunea școalei, ori e făcută acea repartițiune în raport egal cu darea directă ori nu, dacă hotărîrea prin care a fost aruncată repartițiunea s'a ridicat la valoare de drept. Spre a-și întări afirmațiunea sa, dl Conda mai citează și ord. nr. 42.610/1887, dar' nici aceea ordina. nu vorbește de raport egal cu darea directă.

Deasemenea e greșit întreg tractatul dela pag. 45 p. 22.

În acest tractat zice în un loc: „ear' când suma ajutorului (de stat) trece peste 180 cor, ministrul își rezervă sieg dreptul de a denumi învățătorul la respectiva stațiune dintre cei trei candidați subșternuți ministrului prin senatul școlar (art. XXVI. 1893 §. 11, 13).

(Va urma).

torilor, că dacă vor vota cu kossuthistii se vor șterge dările. Promisiunea a avut efect. Oamenii au renunțat să mai plătească dare, au atacat pe notar, vrând să-l omoare; fierb rachuri fără concesiune și finanții nu utesc să facă nimic.

Eată rezultate!

În felul acesta și-au câștigat kossuthistii mandatele. Și contra acestor fel de operațiuni electorale guvernul nu are nici o vorbă. Poate se bucură de succesele kossuthistilor, fie obținute aceleași în mod ilegal. Naționalitățile se folosesc de astfel de tactici la alegeri, ce mai puscături, cum s'ar umple temnițele de rebeli și agitatori! Ei, dar kossuthistilor toate le sunt promise în Ungaria!

Alegerile în Croația. «Agramer Tgblit» e informat, că alegerile pentru dieta Croației se vor face peste câteva zile. Unele se vor face la finea lunii, restul în primele zile ale lui Noemvrie. Pe 7 Noemvrie campania electorală va fi terminată și dieta se va întruni între zilele de 10—15 Noemvrie.

Românii în municipii.

Alegerile municipale în comitatul Bistrița-Năsăud.

Bistrița, 23 Oct. n.

Rezultatul alegerilor municipale în comitatul Bistrița-Năsăud e următorul: În cercul Săului, în urma unui compromis cu Sașii, cari încă au căpătat un membru, au reușit Românii cu lista lor. Au fost aleși 5 români și anume:

Dr. Alesandru Pop, medic Bistrița.
Ioan Mărginean, căpitan în pensie.
Ioan Bărsan, preot, Letea.
Vasile Bălan, preot, Blajfalcul-de-sus.
Simion Tanco, preot în Monor.

În cercul Rodnei și comunelor de pe Valea-Bărgăului deasemenea a ieșit biruitoare lista românească, fiind aleși toți candidații români și anume:

Valea-Someșului.

Gerasim Domide, protopop, Bistrița.
Dr. Andrei Monda, medic, Sângeorgiu-român.
Ioan Isip, protopop, Rodna.
Zaharie Bulbu, preot, Măgura.
Dr. Dionisie Login, adv., Bistrița.

Valea-Bărgăului.

Simion Monda, protopop, Borgo-Bistrița.
Eltseu Dan, preot, Borgo-Suseni.
Iacob Rus, preot, Borgo-Murșeni.

Observ, că înainte de alege comitetul clubului electoral român, a lansat un apel, în care a provocat pe alegători ca se voteze pe candidații mai sus numiți. Apelul a fost subscris de d-nii Gerasim Domide, Dr. Gavril Tripon și Dr. Vasile Pahone. Imi tin de datare se relatez și despre finuta corectă și românească dovadă de preoții români cu ocazia acestor alegeri, cari au mers la urnă în fruntea poporului și au votat solidar pentru candidații români.

Durere, nu tot astfel de vești îmbucurătoare vă pot anunța din cercul Nă-

săudului, unde lista românească a picat față de lista protopretorului Bodó.

Care se fie cauza?

După ce la alegerile dietale d-nul Cioacan a picat față de candidatul oficios, Jidanul Beck, s'a pornit în Năsăud un nou și puternic spirit radical naționalist. Până și cei mai mari mamelici oportuniști au rupt prietenia cu protopretorul Bodó și cu ceilalți ungurași din Năsăud și au hotărât să iee măsuri represive în contra potopului jidovesc, care stă să înădușe pe superbii grănițeri de odinioară.

Drept rezultat al acestei mișcări credeam să fie reușirea listei române la alegerile pentru congregație. Dela Năsăud sosiau zi de zi vești îmbucurătoare, că s'a constituit un comitet cu un președinte, vre-o 2—3 vicepreșidenți și o sumedenie de secretari; că au compus o listă curat românească, că au respins oferta protopretorului, care voia să lase aleși pe toți Românii, rezervând pentru Maghiari un membru. Când colo ce se vezi? La alegere Românii au căzut. Protopretorul a dat cu piciorul în pământ și s'a mișcat tot aparatul oficios, dîmpreună cu vre-o câțiva nevrednici notari români și comitetul cel trușaf a căpătat a doua trântea din partea domnului Bodó.

Unii zic, că aceasta a doua cadere a urmat din cauză, că însușirea Năsăudenilor ar fi fost numai foc de paie, alții susțin, că s'ar fi aflat trădători în tre Români, cari ar fi făcut corecturi în lista română și aceasta ar fi cauza căderii. Destul că rezultatul e trist și rușinos, cu atât mai mult, că lucrul s'a întâmplat tocmai în capitala grănițerilor.

Raportor.

Din comitatul Hunedoara.

Adunarea gen. de toamnă a comitatului Hunedoara este convocată pe Luni, în 28 Octomvrie n. c. Programul conține 94 de obiecte, dintre cari unele de mare interes pentru poporul nostru din acel comitat. Avem garanța, că membrii municipali români își vor face și de astă-dată datoria.

Alegerile de membrii municipali în cele 16 cercuri electorale ale comitatului se vor face în Noemvrie.

Din comitatul Sibitului.

Vicecomitele comitatului Sibiu în o publicațiune face cunoscută ziua de alege a membrilor municipali, care — cum am anunțat deja — e pe 6 Noemvrie n. Se fac apoi cunoscuți preșidenții de alegere în diferitele cercuri etc. Despre acestea vom da informații mâine.

Din Bihor.

În comitatul Bihorului ziua de alege a membrilor municipali încă nu e fixată. Pe 30. I. c. e convocată o congregație extraordinară a comitatului, în care, în sensul convocătorului vicecomitetului Szunyogh Péter din 21. I. c. se vor lua decisiuni în privința a ceea. Ar fi de dorit, ca cel puțin cei neamoriți din Bihor să pună la cale o mișcare românească în unele cercuri.

Activitate în comitate.

Cu acest titlu «Drapelul» din Lugoj serie în numărul seu de Mercuri, 23 I. c. următoarele:

La toate ocaziunile am interpretat astfel pasivitatea noastră, la care în mod fatal sîntem condamnați prin politica nefericită a guvernului țării, că această pasivitate se restringe numai la alegerile dietale, respective la legislație.

Avem dar, nu numai libertatea, ci chiar datorită, ca pe toate celelalte terene să dezvoltăm activitatea cea mai intensivă. Prin municipii, la orașe și în comune, trebuie să ne îngrijim de toate afacerile. Și e bine să o facem aceasta nu numai din interes practic al momentului și pentru exploatarea împrejurărilor în favorul nostru, ci mai cu seamă din îndemnul de a susține viua voia de acțiune în poporul nostru.

De câte ori ni-se dă dar ocaziune de a îndemna poporul la lucru, nu putem înțelăsa de a nu-l atrage atențiunea la ocaziunea ce-i stă înainte. O facem deci aceasta și acum când stăm în preajma alegerilor municipale. Mai în toate comitatele acum se aleg membri congregaționali. Nu e iertat să trecem cu vederea această ocaziune, fiindcă de multe ori sînt legate interese vitale de reprezentarea în congregațiunea comitatensă. De astă-dată ni-se impune și mai mult îngrijirea, ca oameni de-ai noștri să fie aleși în număr cât mai mare și să fim reprezentați cât mai demn,

fiindcă tot în decursul anului curent vor avea loc și restaurațiunile comitatense.

Atragem deci atențiunea oamenilor noștri, ca fiecare după puterile sale și la locul seu să-și facă datoria. E posibil, că aurziți de zîngănitul «alegeri libere», «alegeri curate», guvernării noștri vor crede că admit mai multă libertate la alegerea membrilor comitatensi, dacă vor admite să se împlinească aceea ce ar fi natural, și anume ca poporul nostru să fie în proporție corespunzătoare reprezentat în congregațiile comitatelor.

Deși nu ne vine a crede acestei dispoziții, totuși îmbărbătăm pe ai noștri, ca să caute să fie aleși cât mai mulți de membri la congregație, oăci acolo unde avem noi oamenii noștri și unde nouă ni-se cuvine locul dîntăru, nu se cuvine să lăsăm terenul altora.

Și până atunci, până când municipiile se vor mai susține în forma și pe bazele de astăzi, noi avem multe de discurs prin comitate, unde se concentrează o sumedenie de interese ale poporului nostru. Cei-ce merită să fie aleși, să nu se treacă cu vederea, ear' cei chemați să aleagă să nu voteze pentru străini, oăci străinul tot străin rămâne, ear' la ai noștri mai există durere de neam. Noi Românii de altfel până acolo am ajuns, că dacă noi nu ne vom îngriji de noi pe cel străin nici oă-l doare capul de durerile noastre.

Alegătorilor Români! Alegeți Români de membri la congregațiunile comitatense și puneți-vă toată încrederea în aderenții partidului nostru național român; nu vă lăsați seduși nici cu spaima, nici cu momeala.

La comitat.

Clubul deputaților Sași.

În lupta din timpul mai recent, purtată de fruntașii Sași pentru apărarea intereselor lor naționale, s'a observat tot mai mult o biruință a elementelor mai pronunțat naționaliste și neadapte oportunității din trecut. Era și natural, că după atâtea vreme de rol melodramatic în partidul liberal, deputații Sași se vină odată la convingerea, că respect față de poporul săsesc și față de celelalte naționalități avise la luptă contra sistemului actual, numai astfel își pot asigura, dacă vor părași peoiovismul din trecut și vor urma o politică de sine stătătoare, independentă de clubul Lloyd din Budapesta.

Alegerile ce au decurs mai zilele trecute se pare că confirmă pe deplin trecerea dela vechea politică săsească la o politică de sine stătătoare și care nu caută agreare numai la guvern, ci și la poporul săsesc.

Bărbați, ca Dr. Carl Lutz și Lutz Korodi, cari în trecut au purtat o așa frumoasă și rezolută luptă contra nesăului jovinismului maghiar, credem că pe viitor încă nu-și vor denega principiile, ci prin noua poziție ce ocupă între fruntașii Sași din contră, se vor simți și mai mult stimulați, ca din toate puterile să aplece interesele celor oprimați de sistemul actual. Mai ales, fiindcă poporul săsesc trăiește în cel mai imediat contact cu poporul român, și deci are interese comune cu noi, sperăm, că noii deputați Sași vor rupe cu tradițiile egoiste din trecut și deopotrivă vor apăra interesele cercurilor, pe cari le reprezintă, atingă a ceea viață fie a Sașilor, fie a Românilor.

Primul pas spre o politică independentă și națională, l-au făcut deja deputații Sași în momentul, când au decis înființarea unui club separat dietal. Această hotărâre a lor au comunicat-o și cu maior-domul camerei maghiare, cerând să li-se designeze un loc separat, unde toți să fie împreună, ca și prin aceasta să demonstreze ființa unui club deosebit.

Deputatul Lutz Korodi a scris zilele trecute în «Budapester Tagblatt» un articol, în care precizează, yltioarea ținută parlamentară a clubului săsesc. Cu titlul «Radicalismul săsesc», Korodi expune pe larg vederile sale asupra viitoarelor politici săsești, culminând în propozițiile, că radicalismul Sașilor constă în aceea, că ei pretind asigurarea condițiunilor fundamentale ale existenței lor naționale, respectarea dreptului și al legii, cu o perseverență, de care trebuie să se frângă chiar și despotismul constituțional, aplicat astăzi în contra legilor existente și a dreptului cetățenesc.

E drept, că acest ton rezolut și neobișnuit pentru auzul părții oportuniste a Sașilor, a produs oarecare răsunete discordante în o parte a presei săsești, care până acum n'a fost obișnuită să umble pe picioare proprii, ci s'a rezimat de scara puterii. Nu se pot considera însă aceste voci de hotărâtoare, știut fiind, că majoritatea covârșitoare a Sașilor e contra politicii urmate în trecut și voește o luptă politică independentă de cercurile guvernamentale.

Știm noi, că o politică radicală nu e potrivită naturii poporului săsesc, și că Sașii nici nu au atâtea neajunsuri naționale ca noi d. e., ear' în privința drepturilor și prerogativelor noi nici nu ne putem compara cu ei, cu toate acestea setea de maghiarizare a guvernului ungar negreșit trebuie să-i îndrumeze și pe ei la o luptă mai energică, mai rezolută. Când majoritatea conferinței săsești s'a pronunțat contra întrării viitorilor deputați Sași în partidul guvernamental, deși nu a avut curajul să se declare pe față pentru aloăuirea unui club separat, înființarea acestuia era de prevedut.

Cum se vor desvolta lucrurile în viitor vom vedea. Lupta clubului săsesc, dacă va fi deamă și națională, cum sperăm, va fi însoțită totdeauna de simpatile poporului român, părtaș al suferințelor și opresiunii venite din partea aceluiaș dușman.

Revistă esternă.

Puterile și chestiunea orientală.

După o știre recentă din Paris, Franța vrea să inițieze o consultare comună a puterilor pentru o eventuală acțiune, prin care să silească pe Sultan la punerea în aplicare a reformelor prevăzute în contractul dela Berlin în privința Macedoniei și Armeniei. Se crede, că toate puterile vor adera la acest plan.

Chestiunea anexării Cretei la Grecia a făcut un însemnat pas înainte, Rusia a părăsit obiecțiunile, ce le ridicase contra anexării, fără de-a fi luat însă inițiativa pentru aceasta, după-cum se șvonise.

Războiul din Africa-de-sud.

Punerea în disponibilitate a generalului Buller, care fusese numit după reîntoarcerea «triumfală» din Africa-de-sud comandant al primului corp de armată, formează obiectul de discuție pătimașă al întregii prese engleze. Causa acestei demisionări forțate e vorbirea, ce a ținut-o la un banchet, unde a recunoscut, că el a dat generalului White ordin, după lupta dela Colenzo, să capituleze. Tot în vorbirea aceasta a atacat în mod nedemn pe toți cei-ce au cutezat să-l critice. Buller e de altminterea unul dintre cei mai intimi amici ai regelui Eduard.

Lordul Salisbury s'a rentors la Londra, unde s'a ținut un consiliu de cabinet, în care s'au hotărât cele mai energice măsuri pentru terminarea războiului.

Perderile Englezilor în decursul lunii Septemvrie sînt: 98 ofițeri și 2710 soldați. Perderile totale de până acum: 837 ofițeri și 21.452 soldați. Afară de acestia s'au rentors acasă 2483 ofițeri și 50.840 soldați — probabil pentru-că s'au dovedit incapabili de a lupta.

În timpul din urmă Englezii nu mai avuseră cioniri cu trupele lui De Wett, din care cauză folie engleze răspândiseră pentru ele îmbucurătoare veste, că viteazul general e mort. Știrea aceasta e falsă, căci De Wett trăiește și în curând le va arăta Englezilor că se bucură de o sănătate perfectă.

Cât de mult perd Englezii cu războiul din Africa-de-sud se vede și în chestia canalului Nicaragua din America centrală. Anglia a cedat în totul Statelor-Unite în privința acestui canal. Statele-Unite sînt singure în drept să garanteze neutralitatea canalului și să zidească fortărețe în apropierea lui.

Poate că Anglia a făcut aceste concesuni pentru-că nici președintele Roosevelt se nu intervie în favoarea Burilor.

Manjuria.

Lui «Standard» i-se telegrafează din Șangai următoarele: În convențiunea privitoare la Manjuria, asupra căreia au pertractat ambasadorul rus și Li-Hung-Ciang, s'a declarat Rusia învoită să redea Chinei provinciile Liaotung, Kirin și Haitung-Yang, situate dela riul Sungari spre nord. China pro-

mite a încrede Rusiei paza liniei ferate Șanhaicvan-Niucivang. Rusia e gata să evacueze Șenchirgul încă în cursul acestui an, Chirin și Haitung-Yang în curs de doi ani. Pentru instruirea trupelor lui Ceng-ji, generalul Tatarilor din Mucden, se vor angaja ofițeri ruși. — Condițiunile acestea sînt pentru China așa de favorabile, încât foaia engleză crede, că trebuie să mai existe o învoială, care se ține secretă.

Știri mărunte.

La Petersburg va sosi în curând o deputațiune extraordinară afgană, care va visita apoi și Londra.

Comisiunea pentru cercetarea acusei contra ministrilor bulgari a hotărât, ca ministrul Ivancioff și Tonceff să depună fiecare o cauțiune de 50.000 lei, altminterlea să fie arestați.

«Frankfurter Zeitung» anunță, că principele Ferdinand al Bulgariei se va proclama în curând rege. Se crede, că ar avea deja consensul Rusiei.

Pe insula Samar (Filippine) a izbucnit o revoltă. Vase de război americane au plecat într'acolo.

Cronica zilei.

Sibiu, 25 Oct. n. 1901.

President al fondurilor grănițerești din Năsăud — cum se șorie — a fost ales unanim vrednicul protopop al Bistriței, domnul Gerasim Domide. Știrea, credem, că va fi în timpinată prelungirea cu bucurie.

Nou preot. Tânărul preot dl. Emanuel Suiagă a fost introdus Duminecă în 20 Oct. n. de către protopop. Dobrei dl. Iosif Morar, în parohia Lăpușnic. — Cu această ocazie mama tânărului preot, d-na Susana Suiagă preoteasă văd., a făcut pentru biserica gr.-or. din Lăpușnic o fundațiune de 2000 cor.

„Reuniunea de cant și musică din Sibiu” ieri în 23 Oct. n. și-a ținut adunarea generală, la care au luat parte aproape toți membrii reuniunii. Cu această ocaziune a fost ales oclamațiune comitetul nou pe anul de gestiune 1901/2 în următorul mod: President: Dr. Vasile Bologa; director de musică: H. Kirchner; secretar: Constat Popp; casar: N. Căldărea; arhivar: I. Rebeaga; econom: N. Munthiu; membrii în comitet: Nicolae Benția, Isăia Popa, Candid Popa.

Adunarea generală a fost condusă de fostul president dl. protopresbiter al Săligtei, Dr. Ioan Stroia, care în cuvinte călduroase și plin de emoțiune, fiind ales de protopresbiter al Săligtei, prin urmare constrins a părăsi și Sibiu, a renunțat dela o eventuală realizare de president și a mulțumit reuniunii atât pentru încrederea pusă până acum în el, cât și pentru spriginul dat. Din partea membrilor i-s'au făcut vii ovațiuni și la propunerea dlui Isăia Popa i-s'a votat mulțumită protocolară pentru zelul și interesul desvoltat în favorul reuniunii.

Adunarea de toamnă a despărțim. Mediaș a «Reuniunii învăț. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș» se va ține la 21 Noemvrie n. n. în școala gr.-cat. din Mediaș. La această adunare, conform decisiunii adunării generale din anul trecut se concheamă toți învățătorii gr.-cat. din tract protopop gr.-cat. al Mediașului și al Hașta-lăului, precum și alți binevoitori ai școlii. Pe lângă partea oficioasă a adunării se va oclama: «Pe basa treptelor formale cum se se succedă lecțiile din gramatica limbii materne, în clasa a III-a a școlii primare», de E. Câmpăan. Predarea temei practice: «Voaia împreună cu grupa rumegătoarelor domestice», de C. Banciu.

Societatea de lectură a elevilor dela școalele comerciale superioare române din Brașov s'a constituit după-cum urmează:

Președinte: Dl. profesor Andrei Bărsan. Vicepreședinte: Virgil Popoviciu, student, clasa III. Secretar I: Moise Anghel, clasa III. Secretar II: Virgil Bontescu, clasa II. Casar: Nicolae Frăneș, cl. III. Bibliotecar: Ioan Iliș, clasa II. Vicebibliotecar: Gligorie Popescu, clasa I. Controlor: Alexandru Băcilă, cl. II. Econom: Mateiu Grama, clasa I.

Comisia literară s'a constituit: Președinte este vicepreședintele societății. Membrii: Nicolae Olariu, Ioan Petra și Samuil Urian, din clasa III. Traian Orghidan și George Tălcuș, din clasa II și Ioan Grigean, din cl. I.

George Maxim, maior ces. și reg. pens. a răposat astă-noapte, ear' înmormântarea va fi în 27 I. c. în cimitirul militar din loc, după ritul bisericii greco-catolice.

Necazurile familiare ale lui Menelik. Un raportor din țara lui Menelik, al unei foi italiene raportează interesantă lucruri despre necazurile familiare ale negrului Menelik. Fie la negri, fie la albi, se vede că femeia tot femeie este — și necazurile familiare există pretutindenea pe fața pământului. Soartea nu l-a cruțat nici pe Menelik. Îi foarte măhnit omul din cauza soției sale Taitu, a cărei purtare în timpul din urmă a dus la deservirea curtea. Cine nu face întocmai caprițiilor ei, îi bate cu băta. Pe soția unui guvernator, care a încercat să-i stîmpere cu vorbe blânde mânia așa a bătut-o, încât aceea a zăcut mai multe săptămâni. Afară de acestea a copleșit-o pasiunea risipei pe reșina Taitu. Din Paris, Londra și Viena își comandă neîntrerupt podochelurile cele mai scumpe, încât bietul Menelik abia mai răsună plăcerea socotelilor. Nici paciența lui Menelik nu este fără margini. În fine s'a urit de atîta necăz și neplăceri și a internat pe Taitu într-o mănăstire. Maniaca soție nici acolo nu are astîmpăr și necazurile familiare ale lui Menelik se tot agravează.

Ce ție nu-ți place, altuia nu face. Poliția din Arad căuta de câteva zile o nevastă, care săptămîna trecută a fugit dela bărbat la amorozele ei, un sergent de husari din Chichinda-mare. Bărbatul necredinciosului nevastă nu ar fi fost tocmă neconsolat din pricina dispariției ei, îl mânia însă ideea, că aceea a dus cu sine 1600 de coroane, bani adunați din economiile lui. Și-a plăns necăzul poliției din Arad, care conștie de chemarea ce o are, imediat a trimis la fața locului în Chichinda un detectiv. Detectivul a și descoperit cuibul fetei amoroze. Fiind nevastă frumusea și oacheșă, în loc să o transporte bărbatul, a fugit el cu ea mai departe, lăsând ou buzele umflate pe îngelatul amoroze. Cum își va afla poliția detectivul vom vedea. Chestia e, că bietul bărbat îngelați cui se-și mai spună necăzurile, dacă oamenii poliției astfel îi trag pe sfoară?

Nevasta lui Jókai pe — bină Baila Gross, devenită mai întîiu Nagy Bella, apoi nevasta lui Jókai, se vede, că s'a săturat de șoaptele poetice ale octogenarului său soț și dorește să-și mai ventileze grațiile pe bină, de care s'a desprins numai de — dragul lui Jókai. În scurta vreme va juca ca oaspe în Pojon, Iaurin, Casovia și Oradea-mare. Și mari și fără seamă sînt oaspele lui Israel la adresa genialei artiste maghiare, soția și mai genialului poet maghiar. Reproduc interviuri avute cu ea, din cari se vede că a plăns sîraca Baila până-cînd soțului ei, gîngă ca în totdeauna, a priceput ce o doare, și l'a promis să-și astîmpere setea de — artă etc.

Contra lui Tolstoj. Clerul din Rusia de nou se ocupă cu Tolstoj. Este știut, că genialul scriitor rus în operele sale, propagă dogme contrare bisericești. Contra lătrii acestor dogme, caută remediu prelații ruși. În sinodul ținut la Odessa sub presidenția metropolitului Njement s'a luat hotărîrea, că pe cale ziaristică să fie combătut principiul profanat de Tolstoj, și respectivii numeri să fie împărțiți gratis printre popor.

Furt de mărci. O bandă de hoți din Chicago a furat din edificiul postal mărci în preț de 100.000 dolari.

Boala Papei. Din Roma eארă șosea știri îngrijitoare despre sănătatea Papei. De câteva zile Papa zace greu bolnav. Afacerile vaticane sînt rezolvate de cardinalul Rampolla.

Biserică gr-cat. în Budapesta. Greco-catolicii maghiari din Budapesta, în frunte cu reneatul ruten Szabó Jenő, pregătesc un memorandum către orașul Pesta, ca să le dea biserica, promisă deja, ca astfel să-și poată înființa parochia. Această parochie va aparține diocesei de Munkacs.

Fii denunțanți în Fontaine le Bourg un anumit Roy a fost denunțat de fiii săi, că înainte de asta cu patru ani a omorît o fată tină, luându-i banii, în sumă de 60 franci și cerșet de aur. Până acum nimeni n'a știut de această crimă. Zilele trecute Roy s'a certat cu fiii săi, și aceștia din răsunare l-au denunțat autorităților, cari imediat l-au deținut. — Crima, ori mai iute ori mai târziu, tot se răsună.

Honvezi uoigași. O societate veselă de civili și honvezi își petreceau într-o seară, săptămîna aceasta într-o cărcimă din Dej. La început voia-bunănuer, conturbată de nimic. După-ace, însă alcoolul și-a făcut calea la cap, s'a născut oarbă vehementă între civili și honvezi. Oa se înconjură bătaia — indispensabilă dela o vreme în atmosfera cărcimii, civili, oameni pacnici fiind, au luat calea spre casă. Soldaților însă le-a sîrit în nas niște observări, la toată întîmplarea fine, ale lui Steressly Ioan. S'a luat după el, și ajungîndu-l, oareciva împunsături de baionetă l-au rănit atît de grav, încît transportat la spital, peste o oră a murit. S'a pornit cercetare severă în cauză.

Politică la o înmormîntare. În München a încetat din viață general-majorul Lobenhoffer. Preotul catolic în momentul ultim a declarat, că — nu-l îngroapă, fiindcă soția generalului e de religia anglicană. Astfel rudenile au chemat un preot protestant să-l îngroape. Casul acesta a produs cu atît mai mare senzație, fiindcă Lobenhoffer era cunoscut ca un mare catolic. Întîmplarea a fost adusă la cunoștința prințului regent.

Ridicare de cruci. Din Zorlenț-mare ni-se scriu următoarele: Poporul gr-cat. român din Zorlenț-mare a văzut realizându-se una dintre cele mai vechi și ferbinți dorințe de a avea o biserică corăpunzătoare în locul mi-cuței capele închinate până-acum.

Această biserică se edifică din munificența societății private austro-ungare de stat ca patronat. Înaintînd edificarea până la ridicarea și așezarea sfîntei cruci pe turnul și altarul bisericești, în 6 l. c. s'a îndeplinit acest act cu toată solemnitatea și pietatea ouventă. Anume la masa pregătită spre acest scop înaintea noului edificiu, depuse fiind cele două cruci împreună cu globul toate aurite, s'a oficiat sfîșirea apei asistînd pe lîngă un public numeros și delegatul societății, dl Kunz Albert din Reșița.

După terminarea serviciului, s'au stropit cu apă sacrelor obiecte și poporul. Cu această ocaziune mîistruul întreprinzător a rostit din înălțimea turnului câteva cuvinte de bucurie acomodate evenimentului important, închinînd pe rînd mai multe pocale cu vin pentru Sfînta Sa Papa, Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru, pentru patronat. ș. a.

Hymen. Domnișoara Aurelia Bondriș și domnul Dr. Ioan Harșa, logodiți.

Fotografiare colorată. Din Bern se anunță, că arhitectul Gurtner a inventat un metod nou foarte simplu pentru fotografiere colorate. Un consorțiu din Berlin a cumpărat această invenție cu 700 mii de franci și în curînd va pune aparatul în circulație.

Perderi colosale. Faimosul institut unguresc din Budapesta — Magyar ipar és kereskedelmi bank, cel care ține în posesie izvoarele de petrol din România (soc. „Steaua română”, fabrica dela Maragești etc.) conform bilanțului său dela 30 Septembrie a. c., a pierdut în anul curent suma de aproape 2 milioane coroane. Pierderea aceasta a consumat întreg fondul de rezervă. Directorul Schwarz Felix a abzis.

Societatea pe acțiuni, care susține băile și cohurile dela Călan (între Piski și Hateg) a încheiat bilanțul său dela 30 Iunie 1901 cu pierderi colosale. Din capitalul de 9 milioane s'a ales cu imobile și acarete în valoare (pe hîrtie) de 8.850.000 coroane și datorii de 4.480.000 coroane! Frumos rezultat!

Avis. Atragem deosebită atențiune a cetitorilor asupra inseratului domnului Nagy Gábor din Nagy-Kágya, publicat în numărul nostru de astăzi.

Grecii și Românii. Grecii din Atena așa s'au înflăcărat de tare în urma visitei făcute de studenții români acolo, încît au format un comitet, care să strângă smele necesare pentru facerea un bust al dlui Grigore Tocilescu.

Un Român și o Americană. Dl Ioan Ghica, locotenent de artilerie în București, s'a logodit cu fata milionarului Singer din Chicago.

Budapesta jidovită. La școalele medii din Budapesta sînt 4041 (42%) de elevi romano-catolici și 3948 (41%) Jidani. Restul de nu chiar 17%, sînt reformati și alți creștini.

Un Botha tinăr. Nevasta generalului Botha a născut în 11 l. c. un băiețel. Ziua nașterii lui cade chiar în ziua, cînd s'a declarat războiul din Africa-de-sud și în ziua, cînd a împlinit Krüger 76 ani.

Știri mărante. Trenul de persoane plecat Mercuri seara din gara de Ost din Budapesta spre Zimony, s'a ciocnit cu un tren de povară. 13 persoane au fost rănite între cari două foarte grav. Conducătorul a suferit sgu-duire de creeri.

Secretarul de stat Vörösmarty Béla, este denumit de al doilea president la Curie.

Grandier redactorul foi anarchiste „Libertaire”, a fost arestat alaltăieri în Paris, osândit fiind de către poliție.

În Oradea-mare a fost arestat Marti un primejdios hoț internațional Krausz Beni, curentat de aproape toate orașele Europei pentru spargeri.

S'a întîmplat în Madrid în apropierea Escorialului. Rupîndu-se frînul unui automobil, cu ameștoare repejune acela s'a ciocnit de zidul unei case. Două persoane au fost zdrobite, ear' două grav rănite.

Santos Dumont cu balonul său dirijabil a cîștigat premiul Henri Deutsch de 100 mii mărci,

Soața captivatei Miss Stone, după afirmări o preoteasă, se vestește că a murit în captivitatea briganzilor.

În comuna Szent-Iobb din Bihor Duminecă era se erumpă o răscoală sîngeră din pricina judelei și a notarului, despre cari se lășe vestea că au defraudat banii din casa comunală. Gendarmeria cu mari greutăți a restabilit pacea.

Al doilea băiat al împăratului Wilhelm, Eitel-Fritz, a depus la Potsdam esamenul de oficer cu succes eminent. Se putea oare altfel?!

Din New-York se anunță, că moștenitorul german Friedrich Wilhelm este așteptat acolo pe luna Aprilie.

Pe linia Budapesta — Viena întrețigara Dunakesz și Göd s'a sinucis un necunoscut bărbat cu exterior foarte elegant. S'a împușcat în tîmpla dreaptă.

Invitare de abonament la „TRIBUNA“.

Cu 1 Octombrie 1901 v. începe
nove abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sînt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.

Abonamentele se fac prin
mandate postale și anuntit pentru
un timp, care începe ou prima și
se termină ou ultima lună, după
stilul vechiu.

Abonamentul anual costă	28 cor. — ban.
Abonamentul semestral	14 cor. — ban.
Abonamentul triunar	7 cor. — ban.
Abonamentul lunar costă	2 cor. 40 ban.

Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sînt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea

Bibliografie. „Cartea de aur“.

Anunțăm cu plăcere, că primul vo-
lum din opul dlui T. V. Păcășian, in-
titulat, „Cartea de aur”, e pus deja sub
tipar și va apăre în curînd, în tipogra-
fia noastră.

Atragem din vreme atențiunea pu-
blioului român asupra acestei lucrări, în
care vor fi espuse, în mod amănunțit,
toate evenimentele politice-naționale, prin
cari am trecut, noi Românii din patria
aceasta, ou începere din vremile cele
mai îndepărtate până la procesul Me-
morandului, — dîndu-ni-se astfel o icoană
fidelă despre toate fapțurile noastre
din trecut, sevrîșite pe terenul politic-
național, — în scopul, ca din faptele tre-
cutului să ne însușim pentru luptele
viitoare și să ne croim linia de conduită
politică pentru viitor.

Modul de scriere al dlui Păcășian
ne îndreptățește a spera, că lucrarea d-sale
va corăspunde așteptărilor. Astfel credem,
că nu va lipsi nici „șprignul oamenilor
de bine, pentru-ca importanta carte, —
care va da opt volume, — se poată fi
dată cît mai curînd, întregă, celor-
ce neesenitate arzătoare au de ea: actuali-
lor și viitorilor educători ai poporului
nostru.

După-cum se știe, „Cartea de
aur” va conține, în ordine crono-
logică:

1. Descrierea tuturor întrunirilor,
adunărilor și conferențelor noastre
politice-naționale din trecut, împreună cu
rezoluțiunile votate din partea lor și cu
vorbirile mai remarcabile, rostite ou ace-
ste ocaziuni.

2. Toate memorandele, petițiunile
și reprezentațiunile, adresate din partea
națiunii române și din partea represen-
tanților ei Monarhului și guvernelor de
pe vremuri.

3. Toate vorbirile autentice ale de-
putaților nostri naționali, rostite în dieta
țării, atît din Ungaria, cît și din Ardeal,
împreună cu vorbirile prelaților nostri,
rostite în casa magnaților, și cu vorbi-
rile senatorilor români, ținute în sena-
tul imperial dela Viena.

4. Descrierea tuturor evenimentele-
lor, cari deși nu se refer la viața noa-
stră publică, au putut să aibă totuși in-
fluență directă sau indirectă asupra de-
terminării atitudinii noastre politice din
trecut, și au putut să contribuie la pre-
cișarea liniei noastre de conduită po-
litică.

Vorbirile deputaților români, ro-
stite în dietă, sînt traduse din textul
original, publicat în anele dietale, pe
basa notelor stenografice.

În volumul prim, pus sub tipar, e
tratată epoca premergătoare redeștep-
tării noastre naționale, apoi anii rede-
șteptării (1848—49) și epoca absolutis-
mului, inclusive anul 1859.

Imediat după tipărirea volumu-
lui prim vine pus sub tipar volumul
al II-lea.

Abonamente se mai primesc la ace-
ste două volume, ou prețul de 20 cor.
amîndouă, și cei-ce doresc să le aibă
să se adreseze autorului în Sibiu și prin
câte o cartă postală.

E de dorit, ca această carte de
mare importanță și de nespășă necesi-
tate pentru toți fruntașii și luptătorii
nostri naționali, să nu lipsească de pe
masa nici unuia dintre inteligenții po-
porului nostru.

Legiurea țării noastre. Cu-
noștințe de drept constituțional. De Dr.
Victor Onișor. Atragem atențiunea asu-
pra acestei cărți, a cărei lipă s'a simțit
la noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul
în Bistrița (Beszterce).

„Răspuns la observările critice,
ale dlui Dr. P. Ionescu la opul „Metropo-
lia Românilor ortodoxi din Ungaria
și Transilvania”, de Dr. Il. Puscariu, ar-
chimandrit, vicar arhiepiscopesc. Sibiu.
Tipogr. archidieceșană, 1901.

Stilistica practică sau regulile și
exemple pentru tot felul de epistole, pe-
tițiuni, acte și documente de I. F. Ne-
grușiu. Ed. III. Sibiu. Tip. W. Krafft.
Prețul 80 bani.

Ceea-ce ridică îndeosebi valoarea
manualului sînt împărțirea metodică,
priceperea de dascăl încurîunț în munca
pe terenul acesta dovedită ou acest pri-
legiu și exemple luate tot din scrierile
nostre de seamă. Cartea are aprobarea
ministerială și e introdusă la toate gim-
nasile noastre, o nouă dovadă, că apa-
riția ei a satisfăcut dela început o nece-
sitate adăncă simțită.

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află
de vînzare următoarele tablouri, cari
fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului An- dreiu baron de Șaguna	40 cor. —
Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu	40 cor. —
Portretul profesorului Grego- riu Silași	30 cor. —
Prefectul Avram Iancu în frun- tea oștirii	40 cor. —
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului	30 cor. —
Catedrala din Blaj	60 cor. —
Conferența națională dela 1894	3 cor. —
Românii la Debreșin	60 cor. —

Higiena sau cartea sănătății, ma-
nual pentru școalele populare, de Dr.
St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900.
Prețul 80 bani.

Novela, de Ioan Pop Reteganul,
este titlul unui volum ce a apărut acum
în București, în editura librăriei Leon
Aloulay. Conțin buciile: Firuța Nu-
lului, Cerșitorul, Tudorica, Minte de
mulier și pace! Bietul Istode, Mitru
Pascului, Petrea Iovului, și se află de
vînzare la autorul în Reteg, prețul
1 cor. — Tot acolo se află și scrierea
lui Novale și Schife, asemenea ou prețul
de 1 cor. — Această scriere conține:
Biserica pocăinții, Blandocul, O inimă
nobilă, Nenea Alec, Popa Toma, Sal-
vina și Susana cea nebună. Ambele
aceste scrieri le recomandăm cetitorilor
nostri ca scrieri morale și lesne de pri-
ceput.

„Cultura cănepti și a inu-
lui”, de V. S. Moșă. București, 1901.

Poesii de Maria Cunțan. Orăștie,
1901.

„Originea cuvîntului Valah”,
de Dr. Dimitrie Magdu, Sibiu, „Tipo-
grafia”, soc. pe acțiuni, 1901.

Prețul unui exemplar 50 bani. Se
poate procura dela librăria W. Krafft
în Sibiu.

Tragedia Calvarului, de abb-
Henry Bolo, tradusă în românește de mem-
brii societății de lectură „Inocențiu Micu
Clain” a teologilor din Blaj. Ediț. societății
tiparului „Tipografiei”, societ. pe acțiuni în Si-
biu. Prețul: 2 coroane, pentru România:
3 lei.

În această scriere se tratează, într-o con-
cepțiune originală și într'un stil superb, dî-
vina tragedie a Măntuitorului. E o lectură,
ce înalță fiecare suflet creștinesc, obicinuit a
simți și gândi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că
nici nu e traducere. Un limbaj verde romă-
nesc, în felul scrierilor sfinte, este caracte-
ristica escelentei traduceri, care face onoare
tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e
așa de evidentă, încât ni-se pare că unul sin-
gur a făcut întreaga traducere.

Înfășoșarea tehnică nu desminte repu-
tațiunea bună a atelierului „Tipografiei” noa-
stre. Ear' broșurarea în stil antic, franțuzesc
ii dă o formă originală și atrăgătoare. Învê-
lișul e de hîrtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești
o carte cu infășoșare așa de elegantă, demnă
atrăgătoare.

Prăstirea pomilor, prepararea și
păstrarea poamelor, de Nicolau Albani,
învățător dirig. domeniul în Sămbăta-
inferioară, com. Făgăraș.

Îmbucurătoarea propagandă, ce se
face de un șir de ani pentru lășirea po-
măritului atît de rentabil la noi, e de a
se mulțumi în prima linie a celei pleiade
de învățători harnici — nu prea mulți
până acum — care prin vorbă și faptă
s'au făcut apostolii lui. În fruntea ace-
stora trebuie pus dl Nicolae Albani, care
în decurs de 16 ani, pe lîngă multele
conferențe pomologice ținute prin comu-
nele comitatului Făgăraș, a distribuit
parte din propria-i grădina școlară,
parte mijlocind dela pepinierile statului la
20.000 pomi. În cărticica de față, în-
zestrată ou multe și frumoase ilustra-
țiuni, și-a depus rodul experiențelor sale
făcute într'un șir lung de ani pe terenul
pomăritului. Într'un limbaj popular des-
copere într'un mod firesc tainele pomă-
ritului, începînd ou căștigarea seminței,
cultura pădureșilor, altoituri și terminînd
ou cultura altorilor și arătarea mijloace-
lor, cari se ne ajute a valorisa cît mai
bine poamele.

Cartea, și ea exterior foarte plăcută
se poate procura ou prețul de 30 cor. (60
bani + 6 bani porto) dela autor sau dela
„Tipografia”, societate pe acții în Sibiu.

Curs complet de aritmetică comer-
cială, tradus după opul lui Dr. Ioan Cle-
mens Kreibitz de Arseniu Vlaicu, dir.
Partea I. Brașov, 1902. Tip. Clureu și
comp.

„Istoria literaturii române în
secol. al XVIII. (1688—1821)”, de N. Iorga,
prof. la univers. din București. Vol. I.
(550 pag.) Epoca lui Dimitrie Cantemir.
— Epoca lui Chesarie de Rîmnice. Bu-
curești, 1901. Prețul întregii lucrări (3
volume) 20 lei.

Vol. II. Epoca lui Petru Maior, are
următorul cuprins:

Currentele și influențele. — Istori-
ografia cronicarilor în principate. —
Școala de renovare a istoricilor din
Ardeal. — Studiile asupra limbii filo-
logii din principate și din Ardeal. —
Legăturile nouă culturale între Ardeal și
principate. — Istoriile de tranziție în
acestea. — Literatura religioasă. — In-
fluența apuseană în literatura beletris-
tică și știință. Noue genuri literare. —
Triumful spiritului nou: Asachi și
Lazăr.

Escursuri. Cronicele moldovene
înainte de 1688. — O istorie romă-
nească a Crăiei Ungurești. — Cronicele
munten înaintea de 1688. — Alcăturorile
de condici.

Prețul unui volum 5 lei.

Căleșușă țăranelui sau cartea ab-
solutului școalei primare de ambele
sexes. Intocmită de C. Dimitrie, învîț,
Giurgiu. Tip. Nic. Pandulescu 1901.
Prețul 1 leu. Opul cuprinde o mulțime
de sfaturi pentru țăranel român.

Căleștorile patriarhului Ma-
carie de Antiochia în țările ro-
mâne (1653—1658), tesă pentru licență
în istorie, de Emilia Cloran. București,
stabilimentul grafic I. V. Sococ.

Sociți în Sibiu.

La 24 Octombrie n. 1901.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Roebbe-
len, lt.-col., Furtenbach, Iekim, Alvinczy, Oster-
mayer, Plok, Blumerich, Holovits, Kallay, Fi-
scher, com. Viena; Dr. Hoffer, medic mil. Mu-
răș-Ogorheiu, Dr. Veres, Kis-Kadaș; Russ,
Schwenda, Aag, Sonnenfeld, Blauhorn, Gold-
schmidt, Langer, Schwartz, com. Budapesta;
Keresztes, com. Bistrița; Stolz, com. Oradea-
mare; Riemer, com. Brașov; Indig, com. Cluj.
Hotel „Mitter”: Klaus, ing. Rîmnice; Eo-
kard, Madia; Clorogar și soția, preot Selo-
mare; Schneider, com. Viena; Müller, com. Cluj.
Hotel „Central”: Witmayer, hotelier Fă-
găraș.

Pentru redacție și editură responsabil:
Elie Alimănescu-Băncilă.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe
acțiuni: Ioan Marșall.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătare în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

26] 18—
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8.

Din editura „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broi., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipirus Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcișul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fieșă a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 24 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndărășniul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstănit de mamă. Legendă populară din gura Mășudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojona Năncovă, tradusă din limba boșnească de prof. Dr. Urban Tarnik. Un exemplar 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldăruș cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevrey. Un exemplar 16 bani.
19. Căpșucă. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un petitor îndărășniat. Novă de Björnsterne Björnson (1856). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Ventură-Teară. Din noveau californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Bășcăriașă. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Grafinii din cetăți. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul convenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Ilustrații românești

Cărți postale

ilustrații românești

„toate a tot
Frumoase cât eu n'ici nu pot
Mai frumoase se-mi socot
Cu minia mea”

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucătă

„Tipografia”

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăci nr. 15.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Înștiințare.

Direcțiunea dela »Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și asigurare de băieți A. G. din Budapesta», comunică stimulatului public că dl Carol Szalnitzky a repăsit dela conducerea reprezentanței generale de aici din Sibiu, și direcțiunea a încredințat cu conducerea de reprezentant pe dl **Lazar Prasea**, la care va binevoi Onoratul public a se adresa despre toate afacerile. 349 1-1

Încasarea premiilor de asigurare se vor face tot în modul ca până acum, de sine se înțelege, că numai acelea solviri vor fi valide, despre cari se va da cuita originală, sau se va plăti prin postă direct la direcțiune în Budapesta.

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

TROPON

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acții în Sibiu.

- Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri cor. — 30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară — 50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune — 80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare» — 1
Brote Eugen, Tinerea vitelor — 24
Trifoiul — 30
Costan T., Aur, novă — 40
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată — 32
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur — 100
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți — 160
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri — 20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu — 40
Reprive din Paradoxe sociologice — 40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886) — 10
Russu-Sirianu I., Moara din vale, 8 novele — 140
Simtion T., Păcate Domnești, novă orig. — 60
Simu R., Monografia comunei Orlat — 50
Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul convenit.
Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primărilor comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului» a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.

„Foaia Poporului”

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată adona această foale

„Foaia Poporului”

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apuseni, patria lui Horia și Ianoș, se cetească scrierile lui Silvestru Moldovan, anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea Mureșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. și 5 cr. porto, în România 3 lei. Toate siarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicățiune unei trebuințe ce întrădăvăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comandă se pot face la

Librăria W. Krafft.